

Zadeva: 007-31/2016/5
Datum: 20.6.2016

Ministrstvo za notranje zadeve
Štefanova ulica 2
1000 Ljubljana
Gp.Mnz@gov.si

Zadeva: Pripombe Informacijskega pooblaščenca k predlogu dveh dodatnih sprememb Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol-A, EVA 2015-1711-0006), in sicer določitvi novih policijskih pooblastil v zvezi z iskanjem oseb, ki so pogrešane in je glede na okoliščine mogoče domnevati, da potrebujejo pomoč, ter določitvi rabe novih tehničnih sredstev pri protiprisluškovalnih pregledih
Zveza: vaš dopis št. 007-485/2015/27 (207-01), prejet dne 16.6.2016

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je po elektronski pošti prejel vaš dopis, v katerem nam v mnenje pošiljate dve dodatni spremembi ZNPPol, kot je opisano v naslovu. V nadaljevanju vam posredujemo mnenje IP k obema predlogoma, pri čemer se opredeljujemo zgolj glede besedila prejetih dodatnih sprememb omenjenih členov, saj z morebitnimi drugimi dopolnitvami predloga sprememb ZNPPol (glede na osnutek sprememb ZNPPol, na katerega je IP mnenje podal dne 12. 5. 2016¹) nismo seznanjeni.

Sklepno IP k obema predlogoma daje **ostro negativno mnenje, saj predvidevata rabo novih in potencialno zelo invazivnih tehničnih sredstev in pooblastil brez predhodno opravljene ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov**. S tem se, se bojimo, ponavlja zgodba številnih dosedanjih predlogov (npr. pridobivanje podatkov o prometu o uporabnikih spleta, pridobivanje podatkov mobilnih baznih postaj, ANPR, dronov, idr.), kjer je policija k pripravi zakonskih predlogov pristopila brez oprave takšne presoje, oz. je (še huje) v praksi začela z njihovo rabo celo brez pravne podlage. Instrument presoje vplivov bi takšne prakse moral preprečiti, zato IP vztraja, da se uporabi tudi v tem primeru.

Podrobnosti opredeljujemo v nadaljevanju.

K spremembi 43. člena (iskanje oseb)

43. člen je bil v dosedanjih različicah ZNPPol-A že večkrat dopolnjen. Veljavno besedilo določa, da policija išče osebe, ki so pogrešane in je glede na okoliščine mogoče domnevati, da potrebujejo pomoč, ter druge osebe, če tako določajo drugi zakoni. Prejšnji predlogi so dodali nov drugi odstavek, ki je določneje našteval sredstva, ki jih policija lahko uporablja v ta namen, med njimi službenega psa, tehnična sredstva za fotografiranje ter video in avdio snemanje, ter termovizijske kamere, naprave za gledanje ponoči, in druga primerljiva tehnična sredstva, pri čemer je potrebno nastale posnetke, če se ne izkažejo kot koristne, izbrisati

¹ Glej tretje mnenje IP v okviru priprave predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (predlog ZNPPol-A, EVA 2015-1711-0006) z dne 12. 5. 2016, https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/pripombe/MNZ_mnenje_IP_k_predlogu_ZNPPol_medresorsko_usklajevanje_drugic.pdf

takoj, ko je to mogoče, ali v 30 dneh. K temu odstavku, ki je zdaj tretji odstavek, je IP svoje pripombe že podal (zlasti pridržke glede rabe termovizije za vpogled v zasebna stanovanja, ter glede odprte možnosti rabe drugih tehničnih sredstev²), in pri njih vztraja.

Zdajšnji predlog v novem 4. odstavku **dodatno omogoča še hitrejšo in poenostavljeno pridobitev ali preiskavo nekaterih naprav ali nosilcev podatkov, na katerih bi bilo po vaših navedbah mogoče najti dokaze, ki bi omogočali (hitrejšo) najdbo pogrešane osebe.** Konkretno predvidevate, da bo lahko policija od operaterja mobilne telefonije pridobila podatke o telefonskih klicih s telefona klicane osebe (kdaj, koga, kako dolgo je klicala, oz. je klical njo), pridobila posnetke videonadzornih kamer z območij, za katere je mogoče domnevati, da se je na njih izginula oseba zadrževala, z dovoljenjem bližnjih pogrešane osebe pa opraviti še pregled (»vpogled«, »preiskavo«) njenih predmetov, osebnega vozila, stanovanja, računalniških in mobilnih naprav, ter plačilnega prometa na bančnem računu. V utemeljitev predloga navajate, da obstoječa pooblastila policije (zlasti zbiranje obvestil in pridobitev zadnje lokacije mobilnega telefona po 153. členu ZEKom-1) v takšnih primerih pogosto ne zadostujejo, novo predlagana pooblastila pa bi ji omogočila, da »pride do pomembnih okoliščin, ki bi lahko pripomogla k najdbi pogrešane osebe«. Kar zadeva varovalke pred zlorabo, omenjate potrditev pri OKC GPU za pridobitev izpiskov klicev, oz. privolitve svojcev za preiskavo predmetov, prevoznega sredstva, stanovanja, oz. elektronskih naprav.

Kot smo že opozorili v obstoječih mnenjih k ZNPPol-A, oz. v več mnenjih na podobne predloge sprememb ZNPPol, ZKP, ZEKom-1 in drugih na policijo vezanih predpisov, rabe novih tehničnih sredstev oz. policijskih pooblastil na splošno **ni mogoče zares presoditi brez predhodno opravljene temeljite ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov**, za kar je IP policiji v pomoč pripravil tudi posebej prirejene smernice³. Ukrepi, ki jih predlagate, so v svojem obsegu izjemno široki, saj zajemajo tako komunikacijo te osebe, kot tudi preiskave njenih predmetov, stanovanja oz. avtomobila, oz. elektronskih naprav in nosilcev. **V tem smislu predstavljajo hujše posege v prostorsko, komunikacijsko in informacijsko zasebnost, primerljive s hišnimi preiskavami in preiskavami nosilcev podatkov, za katere so temu primerno v pripadajočih členih ZKP in ZEKom-1 že določeni pogoji uporabe**, tako na podlagi **sodne odredbe** in v zvezi s kaznivimi dejanji, kot tudi na podlagi posebno nujnih okoliščin, ki lahko utemeljijo rabo brez predhodne (vsaj ustne) odredbe sodišča. Navedeni pogoji so rezultat dolgoletne sodne in policijske prakse in upoštevanja tako potreb in nalog policije, kot tudi ustavnih pravic osumljenca, odškodovanca in drugih oseb, na katere vplivajo. Prav tako so, kot npr. v primeru ukrepov po 149.b členu ZKP, ali 153. ZEKom-1, ti ukrepi že protokolarani z ustreznimi podzakonskimi akti, kar še dodatno opravlja nejasnosti, pospeši izvedbo, in preprečuje zlorabe.

Posledično IP **že na načelni ravni** ne more podpreti predloga, ki uvaja široko in nesistematično novo podlago za izvedbo takšnih preiskovalnih dejanj pod izrazito blažjimi pogoji – bodisi na podlagi odločitve policije same, bodisi na podlagi privolitve svojcev. Nujnost takšnega stališča potrjujejo številni v preteklosti zaznani primeri zlorabe policijskih pooblastil, ter nenazadnje, tudi nedavno izpostavljene potencialne kršitve pridobivanja dostopa do e-poštnih in drugih računov posameznikov s pomočjo računalniških vdorov in z domnevno zlorabo podatkov iz policijskih evidenc⁴.

Predloga dopolnitev 43. člena brez pripadajoče ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov ni mogoče zares preizkusiti in oceniti, zato IP k njemu daje negativno mnenje.

K spremembi 55. člena (dodatni načini izvedbe protiprisluškovalnega pregleda)

² Glej Ponovno mnenje IP k dopolnjenemu predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalogah in pooblastilih policije (predlog ZNPPol-A, EVA 2015-1711-0006) z dne 12.5.2016, https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/pripombe/MNZ_mnenje_IP_k_predlogu_ZNPPol_medresorsko_usklajevanje_drugic.pdf

³ Glej Smernice IP za presojo vplivov na zasebnost pri uvajanju novih policijskih pooblastil, https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Presoje_vplivov_na_zasebnost_pri_uvajanju_novih_policijskih_pooblastil_Smernice_IP.pdf

⁴ Glej <https://podcrto.si/izpoved-dejana-orniga-informatorja-ki-je-za-policijo-vdiral-v-zasebno-komunikacijo-posameznikov/>

S spremembo 6. odstavka dodajate možnost uporabe tehnična sredstva za odkrivanje pasivnih in aktivnih prisluškovalnih naprav in odkrivanje lažnih baznih postaj mobilne telefonije, za izvedbo protiprisluškovalnega oz. protiterorističnega pregleda kritičnih prostorov. Pri tem je navedeno, da policisti takšna sredstva pravzaprav že uporabljajo, vendar pa ta ob sprejemu ZNPPol niso bila izrecno opredeljena, zato se vanj zapisujejo zdaj⁵.

Podobno kot pri prejšnjem členu tudi v tem delu IP **nasprotuje praksi zapisovanja novih pooblastil brez predhodne ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov**, še bolj pa **praksi uporabe teh pooblastil brez predhodne zakonske podlage**. Tako sredstva za odkrivanje prisluškovalnih naprav, še zlasti pa sredstva za odkrivanje t.i. imsi lovilcev (za rabo katerih policija sama po sebi še nima pravne podlage), namreč zahtevajo analizo v določenem območju prisotnih radijskih in drugih signalov, v določenih primerih (iskanje imsi lovilcev) pa tudi aktivno vključevanje v mobilni promet. Takšna dejanja lahko že sama po sebi pomenijo poseg v komunikacijsko oz. splošno zasebnost oseb v bližini opravljenega pregleda, zato je treba njihove meje vnaprej jasno in določno opredeliti.

Predloga dopolnitev 55. člena brez pripadajoče ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov ni mogoče zares preizkusiti in oceniti, zato IP k njemu daje negativno mnenje.

Sklepno sicer dodajamo, da IP v nekaterih primerih (PNR) beleži izrazito pozitivno prakso rabe instrumenta **ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov** s strani policije, zato je še toliko težje sprejema dejstvo, da **ocene učinkov na varstvo osebnih podatkov** v danem primeru ni bila niti poizkušena.

S spoštovanjem,

Mojca Prelesnik, univ.dipl.prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravil:

- Igor Kolar, informatik IP, Andrej Tomšič, namestnik informacijske pooblaščenke

---

⁵ Navedba iz obrazložitve predloga: "Pri tem uporabljajo tehnična sredstva za odkrivanje pasivnih in aktivnih prisluškovalnih naprav in odkrivanje lažnih baznih postaj mobilne telefonije, ki pa ob sprejemu Zakona o nalogah in pooblastilih policije niso bila opredeljena. «